

Drie massagraven voor de Nederlandse kust

geschiedenis

van Learning by Action en Stichting De Noordzee

deze les werd mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds

Drie massagraven voor de Nederlandse kust - geschiedenis

Doel

De leerlingen kunnen vertellen over de grootste scheepsramp van de Noordzee. Ze kunnen aangeven wat er in grote lijnen is gebeurd op 22 september 1914, geplaatst in het kader van de Eerste Wereldoorlog, en weten wat er sindsdien is gebeurd met de scheepswrakken.

Materialen

de film **Drie massagraven voor de Nederlandse kust**, werkblad **Introductie**, werkblad **Vragen bij de film** en werkblad **Doordenkers** met verdiepende opdrachten.

Vak

geschiedenis, maatschappijleer

Niveau

groep 7 / 8, vmbo en onderbouw havo/vwo

Duur

film en werkbladen samen 45 minuten

Werkwijze

De film gaat over geschiedenis en biologie. Bij beide onderwerpen zijn werkbladen gemaakt. In de ideale situatie krijgen de leerlingen deze lessen in samenhang aangeboden, eerst geschiedenis daarna biologie, maar de lessen zijn ook los te gebruiken. Laat de leerlingen voordat ze de film gaan bekijken het werkblad Introductie lezen en de opdracht De Eerste Wereldoorlog maken.

Na het bekijken van de film maken de leerlingen het werkblad Vragen bij de film.

De laatste 10 minuten van de les reserveert u voor een klassengesprek. U het gesprek sturen met bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Hoe zou je het zelf vinden om in een onderzeeër oorlog te moeten varen?
- Mogen jongeren van 15 jaar eigenlijk wel oorlog voeren? Wat is er tegen, wat voor?
- Wat zou het voor jou betekenen wanneer je zou moeten strijden in een oorlog?
- Duncan Stubbs kiest al op zijn 12e voor de zee en gaat naar een internaat in Osborne voor zijn opleiding. Kan dat in Nederland anno nu eigenlijk ook? En zou je dat zelf willen? Wat zou het betekenen?
- De familie van Duncan heeft zijn avontuurlijke levensverhaal helemaal uitgezocht en dat leeft echt bij hen. Zozeer zelfs dat zijn achterneef Duncan gaat duiken op de kruisers. Heeft een van jullie ook een familielid uit een ver verleden waar nu nog over wordt gepraat?
- Eén moordaanslag was blijkbaar genoeg om Europa in een grote oorlog te storten met 10 miljoen doden tot gevolg. Zou dat nu ook kunnen gebeuren? En zo ja, hoe kan het worden voorkomen?
- Wie vind jij eigenlijk het meest verantwoordelijk voor de dood van die 1459 mannen en jongens? De Duitse kapitein van de U-boot of de Britse legertop die de boten onbeschermd de zee op stuurde, naar gevaarlijk gebied?

Voor verdieping kunt u gebruik maken een van de opdrachten van het werkblad Doordenkers, op school of thuis, klassikaal, in groepjes of individueel.

Drie massagraven voor de Nederlandse kust - geschiedenis

Achtergrond- informatie

Doordenkers Kind in de oorlog

Artikel 38 van het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind

Een kind in een oorlogssituatie heeft recht op extra bescherming en zorg. De overheid waarborgt dat kinderen jonger dan vijftien jaar niet voor militaire dienst worden opgeroepen.

Toelichting op Artikel 38 uit het Kinderrechtenverdrag (bron: kinderrechten.nl)

Meer burgers dan soldaten slachtoffer van oorlog

Oorlog wordt altijd veroorzaakt door volwassenen. Kinderen zijn daar helaas de dupe van. Vroeger werden oorlogen vooral tussen legers gevoerd. Tegenwoordig worden tien keer zoveel burgers als soldaten slachtoffer van oorlog. En een groot deel van hen is nog kind. Door beschietingen, berovingen, verkrachtingen en verlies van familieleden, zijn er kinderen die nog jaren later psychische problemen hebben. Daarom moeten kinderen hiertegen beschermd worden.

Kindsoldaten

In sommige arme landen zie je dat er kindsoldaten in de oorlog meedoen. Kindsoldaten kiezen hier niet zelf voor. Veel kinderen zijn ontvoerd, worden seksueel misbruikt en gedwongen om drugs te gebruiken en te moorden. Kindsoldaten zijn daarom ook slachtoffer. Ze hebben vreselijke dingen meegemaakt die ze hun verdere leven met zich meedragen.

Vanaf welke leeftijd mag je in het leger?

In Nederland mag je in het leger als je zeventien jaar bent. Je wordt dan 'aspirant-militair'. Je mag pas meedoen aan oorlogs- en vredesoperaties vanaf je achttiende.

Landmijnen

In oorlogen worden vaak landmijnen gebruikt. Niemand weet waar een landmijn ligt, ook als de oorlog allang voorbij is. Het kan voorkomen dat spelende kinderen lang na de oorlog op een landmijn stappen en hun been verliezen. Kindsoldaten worden soms door de soldaten een veld ingestuurd om te testen of er landmijnen liggen.

Doordenkers De U-boot

De Duitse marine was nog heel nieuw en de U9 was nog maar de negende onderzeeër die werd gebouwd. Men experimenteerde toen nog met prototypes. De U-boten konden nog maar weinig batterijen en zuurstof meenemen, zodat ze niet lang onder water konden varen. Ook was er geen radioverbinding zodat de onderzeeërs altijd solitair op zoek moesten naar aanvalsdoelen. Een U-boot voer meestal niet te ver uit de kust en hield zich meer bezig met nevenactiviteiten, zoals het leggen van mijnen, dan met het torpederen van schepen. Veel U-bootkapiteins voeren trouwens het liefst boven water, de boten kwam dan ook vaker boven - dan onder water in actie (Bron: Wikipedia).

Drie massagraven voor de Nederlandse kust - geschiedenis

Antwoorden Werkblad Introductie

1. WOI startte op 18 juli 1914 doordat Oostenrijk - Hongarije aan Servië de oorlog verklaarde
2. Duitsland | Engeland
Oostenrijk – Hongarije | Frankrijk
| Verenigde Staten
| Rusland
| Servië
| België
| Luxemburg
| Italië
4. 10 miljoen.
5. 11 november 1918

Antwoorden werkblad vragen bij de film

1. 15 jaar
2. C: 400 jongens
3. De 3 kruisers moesten Britse militairen beschermen bij hun oversteek naar het vaste land van Europa.
4. Kapitein-Luitenant Otto Weddigen schoot ze naar de bodem van de zee met de 6 torpedo's die hij aan boord van zijn onderzeeër had.
5. De wrakken blijven onaangeroerd op de bodem van de zee tot 1955. De wrakken worden ontdekt en de Britse overheid verkoopt de wrakken aan een Duits staalbedrijf. De berging verloopt moeizaam en stopt na een half jaar. De wrakken krijgen de kans om een toevluchtsoord te worden voor veel zeedieren.
6. B en C: Duncan heeft in films gezien dat er nu veel leven op de schepen is en wil dat zelf graag zien. Ook wil hij een gevoel krijgen van hoe het was voor de Duncan die 100 jaar geleden daar stierf.

7.

S	C	H	E	V	E	N	I	N	G	E	N			
T	O	R	P	E	D	O								
				A	B	O	U	K	I	R				
			N	E	D	E	R	L	A	N	D			
						D	U	I	T	S	L	A	N	D
						Z	E	E	S	L	A	G		
		B	E	R	G	E	N							
						E	N	G	E	L	A	N	D	

Drie massagraven voor de Nederlandse kust - geschiedenis

Antwoorden

Doordenkers

Kind in de oorlog

A

Artikel 38 van het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind.

Een kind in een oorlogssituatie heeft recht op extra bescherming en zorg. De overheid waarborgt dat kinderen jonger dan vijftien jaar niet voor militaire dienst worden opgeroepen.

B.

niet waar

